

'DE aardbeving HEEFT HAÏTI GERED'

Aline Jean Holten (1981) is restauranthouder in Maastricht en werd geboren op Haïti, de eilandstaat in de Caraïbische Zee die in 2010 zwaar getroffen werd door een aardbeving. Ze richtte een stichting op, waarmee ze nu haar verwoeste oude kindertehuis weer heeft kunnen opbouwen. „Iemand die alles heeft maar toch klaagt, kan beter uit mijn buurt blijven.”

Middels haar stichting kon Aline Jean Holten een kinderdorp bouwen. foto's Guy van Grinsven

door **Ruud Maas**

Ali Illegali. Zo noemt Aline Jean Holten (1981) zichzelf wel eens geksheerend, vertelt ze in haar restaurant Café con Leche in Maastricht. Want toen ze in 1988 Nederland in kwam, hadden haar ouders daar officieel geen toestemming voor. Maar vanwege de slechte gezondheid van Aline - ze was niet alleen ondervoed maar had ook een heftige navelbreuk en hepatitis waarbij gevreesd werd voor aids - moest ze zo snel geopereerd worden dat haar adoptieouders haar toch maar naar Nederland haalden. Aline mocht niet geadopteerd worden, omdat vader Frans volgens de regels te oud was. De conditie van de 47-jarige man zou niet dusdanig zijn dat hij een jong kind kon opvoeden. „Daar was hij zo kwaad over dat hij in handstand door de rechtbank is gegaan. Niet dat het hielp.” Het is slechts een van de vele opmerkelijke gebeurtenissen uit haar leven dat op slag verfilmd zou kunnen worden. Holten werd geboren in Pilate (Pilat), een dorp in het noorden van Haïti, als zesde van zeven kinderen. Dat gebeurde in een dictatoriale tijd met achter-eenvolgens Papa Doc en Baby Doc (vader en zoon Duvalier). Het land ging gebukt onder hongersnoden en ook diverse natuurrampen eisten hun tol. Voor moeder Falcia en vader Alex was het schier onmogelijk in totaal negen

monden te voeden. 'Gemakkelijk kind' Aline zou beter af zijn in een kindertehuis, vonden ze. Haar jongere babybroertje was lastig te vervoeren en haar oudere broers en zussen waren wellicht al te oud om 'uit huis' geplaatst te worden. Net als andere kinderen uit het dorp bood Enfants Haitien Mon Frère uitkomst, een tehuis van pater Lespinasse en Ita Lafontant (door 'haar' kinderen liefkozend Manmitta genoemd). Als tijdelijke voogden ontfermden zij zich in hoofdstad Port-au-Prince over de dertig, veertig kinderen in het huis waarvan elke centimeter werd gebruikt. „Heel brutaal schreef Manmitta een brief aan Elly en Frans in Nederland. Zij hadden al drie kinderen geadopteerd uit het tehuis en Manmitta schreef dat ik vanwege mijn situatie echt geholpen moest worden.” Alle papieren om het land uit te ko-

men waren in orde, maar de papieren om Nederland in te mogen dus niet. Via Curaçao en Brussel kwam ze toch het land in en ging ze in Hoevelaken, bij Amersfoort, wonen. „Recht tegenover de streng gereformeerde kerk. Met vier zwarte kinderen was dat niet echt handig”, zegt ze terwijl ze lacht.

Herinneringen aan haar prille kindertehuis in Haïti heeft ze nauwelijks. „Iedereen vraagt ernaar en vindt het vreemd dat ik niets van die tijd weet. Pas toen ik in 2006 voor het eerst terugging naar Haïti en ik de geuren, kleuren en smaken rook, zag en proefde kwamen er wat dingen terug. Vooral die typische geur, een soort houtskoolreuk herkende ik direct.”

Een paar jaar eerder zocht Holten contact met haar biologische familie. Op haar zestiende kreeg ze via via op eens foto's van hen onder ogen. „Mijn

ouders kregen op hun beurt foto's van mij te zien en hoorden wat er na al die jaren met mij was gebeurd. Het was van beide kanten een slechte timing, vond ik. Als puber was ik er nog helemaal niet aan toe om contact met mijn familie te krijgen. Ik wilde op de foto's ook geen overeenkomsten tussen hen en mij zien, terwijl ik natuurlijk wel op hen leek. Misschien heb ik al mijn herinneringen aan vroeger - op je zesde maak je dingen toch heus wel bewust mee - geblokkeerd, als soort een overlevingsstrategie.”

Enkele jaren later wilde ze toch haar roots onderzoeken en op haar 25ste, in 2006, ging ze voor het eerst naar haar geboorteland terug. Haar broers en zussen had ze ingeseind, zij op hun beurt vertelden het hun ouders. En toen zag ze opeens haar biologische familie. Al was het niet zo'n dramatisch *Spoorloos*-moment, zegt ze. „Maar het voelde wel echt als thuis komen. Mijn vader en moeder waren zo liefdevol. Je voelt dat het goed zit, er een band is en je rustig kunt zijn. Een natuurlijk gevoel, hoewel communiceren me vooraf lastig leek omdat mijn vader alleen Creools spreekt.” Aline was op reis met haar adoptie moeder. „Dat was zo bijzonder. Mijn twee moeders zaten samen aan tafel. Ze bedankten elkaar dat ze mij beiden een goed leven hadden gegund.” Ze bleef één nacht en ging vervolgens verder. „Zonder te weten wanneer ik weer zou terugkomen, zonder

een belofte te doen.”

Toch kwam ze redelijk snel terug. Haar moeder Falcia overleed op 22 december 2008. Vanwege de dure reis kon ze niet direct richting haar familie. In september 2009 was dat wel mogelijk. En net nadat ze weer was teruggekeerd naar Nederland, werd het 12 januari 2010 en kreeg Haïti een zware aardbeving te verwerken. Naar schatting kwam een kwart miljoen inwoners om en raakten anderhalf miljoen Haïtianen dakloos. „Ik had de hele dag gewerkt, in Café Sjik in Maastricht en zag pas later de gemiste oproepen van een vriendin. Ze belde me laat op de avond nog een keer en was van slag. Ik wist nog van niks en toen ze vertelde wat er was gebeurd zakte de grond onder mijn voeten vandaan. Ik was heftig in paniek en probeerde zo snel mogelijk tekens van leven te krijgen. Ik kreeg geen gehoor bij mijn zussen en broers, niet bij het kindertehuis, de dochter van Manmitta. Pas 3,5 week later hoorde ik dat mijn hele familie de ramp gelukkig heeft overleefd. Pater Lespinasse en drie jongens van het kindertehuis vonden de dood.” De jongens waren niet in het tehuis ten tijde van de ramp, maar het tehuis werd wel beschadigd. Meteen na de aardbeving startte Holten met het inzamelen van geld. „Dat kon via Giro 555, maar ik voelde dat ik zelfs iets moest opzetten. Ook omdat ik een speciaal doel had met het geld.” Dat resulteerde in het oprichten van Stichting Vrienden

van Haïti, bedoeld om het tehuis weer op te bouwen. Alleen in Maastricht haalde ze al meer dan 100.000 euro op, een bedrag dat door hulporganisatie Cordaid werd verdubbeld. „Dat geldbedrag heeft me totaal overdonderd. Al weet je dat zelfs zoveel niet genoeg is om iedereen te helpen.” Het geld is de afgelopen tijd geïnvesteerd in de wederopbouw van het kindertehuis waar Holten opgroeide. Er werd een lap grond van 2,5 hectare mee gekocht en daarop werd in plaats van een tehuis een heel kinderdorp gebouwd. 11 januari, vier jaar na de ramp, werd het dorp (net buiten de stad zodat de organisatie de vee- teelt en landbouw op eigen land kan hebben en omdat de lucht van de buitenwijk gezonder is) officieel geopend. Uiteraard was Holten daarbij en fotograaf en programmamaker Guy van Grinsven reisde met haar mee voor een

documentaire over het project en de levensloop van Holten. De docu wordt later uitgezonden bij Li.

Het was nogal een verschil toen ze na vierenhalfjaar weer voet op Haïtiaanse bodem zette. „Vergelijk het met een situatie waarin Rotterdam, Amsterdam en Utrecht in een keer plat liggen en opeens weer van voren af aan moeten beginnen. Al waren de tentenkampen grotendeels weg toen ik aan kwam, toch zijn veel gebouwen nog niet opgebouwd of staan ze op het punt van instorten en zijn hele vlaktes met muren afgeschermd, zodat je de ravage erachter niet ziet. Maar het vreemde is: het was de vorige keer veel vliezer dan nu.”

Je zou bijna kunnen zeggen dat Haïti beter af is na de ramp, zegt Holten. „De wereld kende Haïti niet. Tot 2010, toen zagen mensen opeens de erbarmelijke staat van het land. Het klinkt vreemd,

maar de aardbeving is de redding voor Haïti geweest. Nu is er opeens een huisvuilophalddienst, structuur, rijden er scooters. Qua niveau zat het land voor 2010 op min 20 en nu in ieder geval op min 10. Al hoop ik dat het ooit nog naar plus 10 mag gaan.” Ze prijst de goede moed van de Haïtianen. „Je merkt dat ze allemaal door willen met hun leven, sterk zijn en positief.” Ondanks hun vaak slechte financiële situatie, zegt Holten. „Ik ken een meisje dat via microkrediet een prachtig bedrijfje had opgezet en pinda's verkocht. De ramp verwoestte haar handel. Maar niet alleen dat, ze gaf haar spullen vaak op de poef en hield in een boekje bij wat klanten haar nog verschuldigd waren. Na de ramp bleken minstens zestig mensen uit dat boekje omgekomen te zijn, waardoor ze nooit meer geld van hen zou krijgen. Ze ging failliet.”

Holten zegt apetrots te zijn dat ze haar steentje kan bijdragen aan haar geboorteland, met hulp van familie, vrienden en organisaties uit Maastricht en omgeving. „En toch ben ik gefrustreerd. De onmacht en oneerlijkheid waar Haïti mee te maken heeft. Niet dat ik westerlingen kwalijk neem dat ze hier zijn geboren. Je bepaalt zelf niet waar je wieg staat”, zegt ze terwijl ze zoon Joey Alex (vernoemd naar opa) van tweeën-half een zoen geeft. „Maar ik heb wel een pesthekel aan iemand die alles heeft maar toch klaagt. Als je dat doet, kun je beter uit mijn buurt blijven.”

Levensloop Aline Holten in notendop

Aline Jean Holten (1981) werd geboren uit Falcia en Alex Jean als de zesde van zeven kinderen. Toen ze 5,5 jaar was vertrok ze naar het kindertehuis. Ze werd geadopteerd door Elly en Frans Hol-

ten uit Hoevelaken die later naar Limburg verhuisden. Zo kwam ze ook in Maastricht terecht, waar ze nu een restaurant heeft. In 2006 ging Holten voor het eerst terug naar Haïti, naar het

kindertehuis en naar haar biologische familie. Na de aardbeving in 2010 richtte ze Stichting Vrienden van Haïti op, waarmee ze een nieuw kinderdorp bouwde. Dat werd 11 januari geopend.

Kinderboek 'Alientje, mijn verhaal'

Van het verhaal van Holten is een rijkkelijk geïllustreerd kinderboek gemaakt dat *Alientje, mijn verhaal* heet en te koop is bij Café con Leche, Café Sjik, Restau-

rant Sofa, Polare of via website gezin-nl.nl. Daarnaast is een cd uitgebracht in samenwerking met Gert van Gemert en Palican Patrol. Van beide gaat de opbrengst naar

de stichting. Dat geldt ook voor een benefietavond op 13 februari in Kasteel De Hoogenweerth.

Meer informatie: vriendenvanhaiti.nl